

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
_____ dos. Zaur Məmmədov
_____ "_____" _____ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050211- Psixologiya

Fakültə: Filologiya və ibtidai təhsil

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: *Mədəniyyət psixologiyası*

Fənn proqramı: *BDU-nun Sosial elmlər və psixologiya kafedrasının 1 saylı 02 oktyabr 2016-cı il tarixli iclas protokolu ilə təsdiq edilmişdir.*

Kodu: IFS-B05

Tədris ili: III (2025-2026) Semestr: V

Tədris yükü: Ümumi-180 saat; Auditoriya saatı- 60 (30 saat mühazirə, 30 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: Ph.D.dos. L.Ə.Verdiyeva

E-mail ünvanı: leman.verdiyeva@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə.Məmmədov küçəsi 19, 2 saylı tədris korpusu

III Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas:

1. Abbasova Q.Y.Elmin və təhsilin sosiologiyası.Bakı 2002.
2. Əhmədli C.T. Cəmiyyət-siyasət-ideologiya. Siyasi biliklərin əsasları.Bakı 1997.
3. Əfəndiyev M.Siyasi elmin problemləri .Bakı 1998
4. Əfəndiyev M.Siyasi və hüquqi təlimlər tarixi .Bakı .2006
5. Əfəndiyev M, Səadət Məcid qızı.Şəxsiyyət- mədəniyyət sistemi: sosial-fəlsəfi təhlil.Bakı.2008
6. Əzimov K.A, Həsənov . R.M.Sosiologiya.Bakı. 2003.
7. Ümumi sosiologiya Professor Z.T. Qalenkovanın redaktorluğu ilə. Tərcüməçi fə.l.e.d.prof Rüstəmov.İ .Bakı .2007
8. Абдулатитов Р.Т. Человек.Нация. Общество. М..1992
9. Асмолов А.Т. Психология личности. М..1980
10. Борисова Л.Г..Солодова Т.С. Социология личности. Новосибирск ..1997

Əlavə:

1. Тайлор Э. Первобытная культура. М., 1989. С.81
2. Сорокин П. Социальная и культурная динамика. М., 2000, т.1.с.3
3. Коган Л.Н. Социология культуры. Екатеринбург. 1992. С.9-12 Abbasova Q.Y.Elmin və təhsilinsosiologiyası.Bakı 2002
4. Əhmədli C.T. Cəmiyyət-siyasət-ideologiya. Siyasi biliklərin əsasları.Bakı 1997
5. Tağıyev Ə. İnsan və siyasət. Bakı, 2005
6. Əzimov K.A.,Həsənov R.M. Sosioloqiya Bakı, 2003
7. Əhmədli C.T. Cəmiyyət-siyasət-idioloqiya siyasi biliklərin əsasları. Bakı, 1997
8. Vahidov F., Ağayev T. Sosioloqiya. Bakı, 2008
9. Vadigar T. Demokratik cəmiyyətin milli-mənəvi dəyərləri. Bakı, 2002

IV Prerekvizitlər:Fənnin tədrisindən öncə hər hansı fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.

V Korekvizitlər:Fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda digər fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI Fənnin təsviri və məqsədi:

Mədəniyyət psixologiyası tədris kursu "Pedagogika, psixologiya və incəsənət fənləri" kafedrası nəzdində psixoloji yönümlü ixtisasın tədris planı çərçivəsində işlənmişdir. Tədris planına uyğun olaraq bu kurs bakalavr səviyyəsinin tələbələri üçün müstəqil fənn kimi tədris olunur. Kursun tədrisi III tədris ilinin V semestrində 60 saat həcmində (30 s. mühazirə, 30 s. seminar)

Kursun tədrisində ilk növbədə mədəniyyət psixologiyasının mövzusu, vəzifələri, əsas problemləri, ayrı-ayrı bölmələri barədə izahlar verilir. Mədəniyyət və cəmiyyətin psixoloji problemləri, mədəniyyətin mahiyyətini, mədəni dəyərləri, nəzərdə tutulur, mədəniyyət proseslərinin assimilyasiyası, Azərbaycanın maddi mədəniyyət tarixi barədə müvafiq biliklər tələbələrə çatdırılır. Tələbələr mədəniyyət psixologiyası fənnini öyrənməklə dünya mədəniyyətini, mədəniyyətin əsas strukturlarını,əxlaqi siyasi mədəniyyəti və onun mahiyyəti haqqında zəruri biliklərə yiyələnəcəklər.

VII Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərinədən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;

- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladıqı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladıqı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X Təqvim-mövzu planı: Auditoriya saati-60 (30 saat mühazirə, 30 sat seminar)

№	Keçirilən mövzuların məzmunu	Müh.	Sem.	Tarix
1	Mövzu. Mədəniyyət və cəmiyyətin mənəvi həyatı anlayışı Plan: 1.Mədəniyyətin mahiyyəti. Onu müəyyənləşdirmə cəhdləri 2. Sosiologiyada mədəniyyətin formalaşması 3. Filosofların, antropoloqların, tarixçilərin mədəniyyət haqqında söylədikləri fikirlər 4. D.Bidney tərəfindən mədəniyyət anlayışına aid təsəvvürlərdəki səhv cəhətləri təsnifatlandıraraq qruplaşdırması 5.Mədəniyyət probleminin prinsipial müddəaların müəyyənləşdirilməsi. 6. Cəmiyyətin və mədəniyyətin diferensiyası Mənbə: (1;2;3;4;5)	2	2	
2	Mövzu. Mədəniyyət anlayışı,predmeti, xüsusiyyətləri və onun mərhələləri Plan: 1. Psixologiyada mədəniyyət anlayışı 2.Mədəni dəyərlərin inkişaf mərhələləri 3.Amerikan antropoloqları A.Kreber və K.Klakxon tərəfindən mədəniyyətə verilmiş təriflərin tipləri 4.Mədəniyyətin sosiologiyada fərqləndirilən səviyyələri 5.Mədəniyyətin prinsipləri 6.Mədəniyyət proseslərinin assimilyasiyası Mənbə: (1;2;3;4;5)	2	2	
3	Mövzu. Mədəniyyətin strukturu və funksiyaları, davranışın tənzimlənməsinin mədəni mexanizmləri. Plan: 1.Amerikan tədqiqatçısı E.Xobel tərəfindən mədəniyyətin öyrənilməsi 2.Amerikan tədqiqatçısı U. Qudinaf tərəfindən mədəniyyətin bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqənin fərqləndirilməsi. 3.Sosioloqların L.N. Koqanın, Z.E. Zborovskinin mədəniyyətin strukturuna baxışları 4.T.Parsons tərəfindən mədəniyyət və cəmiyyətə verdiyi dəyərlər 5.Fəaliyyət göstərən dəyərlər 6. Yüksək əxlaqi dəyərlər, nəqli əxlaqi dəyərlər 7.Normalar və qaydalar.Adətlər 8.E.Dürkheymin normativ əxlaqi nəzəriyyəsi 9. Hüquqi dəyərlər.XXəsrde hüquqi dəyərlərin iyerarxiyası 10.Millətlər və milli birliklər arasında münasibətləri müəyyən edən hüquqi dəyərlər 11. Sosial təşkilatlar və qruplar arasında münasibətləri şərtləndirən hüquqi dəyərlər 12. Sosial təbəqələr arasındakı münasibətləri şərtləndirən dəyərlər 13. "İnsan-cəmiyyət" sistemindəki münasibətləri şərtləndirən hüquqi dəyərlər 14. Rusiya sosioloqu N.İ. Lapinin hüquqi dəyərlərə verdiyi təsnifatı 15. Dəyərlərin mədəni və sosial ideyalarla bağlılığı 16. Mədəniyyətin strukturu onun funksiyaları ilə bağlılığı. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
4	Mövzu. Mədəniyyət və cəmiyyətin mənəvi birliyi	2	2	

	Plan: 1.Mədəniyyətin mahiyyəti. Onu müəyyənləşdirmə cəhdləri 2. Sosiologiyada mədəniyyətin formalaşması 3. Filosofların, antropoloqların, tarixçilərin mədəniyyət haqqında söylədikləri fikirlər 4. D.Bidney tərəfindən mədəniyyət anlayışına aid təsəvvürlərdəki səhv cəhətləri təsnifatlandıraraq qruplaşdırması 5.Mədəniyyət probleminin prinsipial müddəaların müəyyənləşdirilməsi. 6. Cəmiyyətin və mədəniyyətin diferensiyası Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)			
5	Mövzu. Mədəniyyət, cəmiyyət və təbiət münasibətləri Plan: 1. Təbiət-insan münasibətləri 2. Mədəniyyətin əmək prosesində meydana gəlməsi 3. Təbiət və cəmiyyət arasındakı mübadilənin növləri.Mədəni landşaft. 4. İnsanın təbiətlə vasitəli və vasitəsiz qarşılıqlı təsirinin nisbəti dəyişiklikləri 5. Cəmiyyətin inkişafında baş vermiş çevrilişlər və onun təbiətə münasibətinin mərhələləri 6. Müasir dövrdə global ekoloji və sosial –siyasi , mədəni problemlər, onların qruplaşdırılması və aradan qaldırılması Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
6	Mövzu. Davranışın Tənzimlənməsi mexanizmləri Plan: 1. Mədəniyyətin sintetik forması. Adət, ənənə. 2. Mədəniyyət ünsürləri. 3. “Milli mədəniyyət” termininin tətbiqi. 4. Dini subkultura, peşə subkultura. Cəmiyyətin həyatında mədəniyyətin yeri. 5. Mədəni norma davranış gözləmələrinin sistemi kimi. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
7	Mövzu. Mədəniyyətin funksiyaları və növləri Plan: 1. Mədəniyyətin funksiyaları 2. İnsan fəaliyyətinin tənzimlənməsində mədəniyyətin rolu 3. Mədəniyyətin növləri 4. Mədəniyyət hadisələrinin bölgüsünə və empirik təhlilinə görə nöqtəyi-nəzərlər 5. Mədəniyyətin tarixi tipləri Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
8	Mövzu: Sosiomədəni tolerantlıq və həmrəylik,mədəni relyativizm. Plan: 1.Tolerantlıq anlayışı. 2.V.A,Tişkov qərəzli tolerantlığın strukturu. 3.Sosiomədəni tolerantlığın komponenti. 4.Sosiomədəni həmrəyliyin tipi. 5.Entiklərarası həmrəyliyin formalaşması. 6.Sosiomədəni həmrəyliyin təsnifatı. 7.Entik həmrəyliyin əlamətləri. 8.Sosiomədəni indentivliyin və tolerantlığın formalaşması. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
9	Mövzu: Azərbaycan mədəniyyəti Plan: 1. Azərbaycanın maddi mədəniyyəti tarixi 2. XIX əsrin II yarısından başlayaraq Azərbaycan ərazisinin tədqiqi zamanı mədəniyyət sərvətlərinin talanması 3. Azərbaycanda”AZərbaycan Arxeoloji Komitəsi” və arxeoloji xəritənin yaranması 4. Maddi-mədəniyyət abidələrinin xronoloji qruplaşdırılması və onların növləri 5. Qədim və orta əsrlər tarixi abidələri.”Avesta” abidəsi, “Orxon-Yenisey” abidəsi, “Kitabi Dədə Qorqud” abidəsi. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
10	Mövzu. Dünya mədəniyyəti. Plan: 1.Şumer-Akkad mədəniyyəti. 2.Qədim Misir mədəniyyəti. 3.Hind mədəniyyəti. 4.Çin mədəniyyəti. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
11	Mövzu. İnformasiya cəmiyyətində mədəniyyət Plan: 1. Mədəniyyətin yayılma vasitələri (radio, televiziya, mətbuat) 2. Mədəniyyət müəssisələrinin funksiyaları 3. Cəmiyyətimizin mədəni inkişaf üslubu 4. İnternet-informasiya vasitəsi olaraq insan fəaliyyətinin tərkib hissəsinə çevrilməsi 5. İnternet asılılığı	2	2	

	6. Sosial şibikılırın ictimai-siyasi proseslərdə cəmiyyətə təsiri Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)			
12	Mövzu. Mədəniyyətin əsas institutları. Plan: 1."İstitut" anlayışı. 2.Elm mədəniyyət institutu kimi. 3.İncəsənət mədəniyyət institutu kimi. 4.Din mədəniyyət institutu kimi. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
13	Mövzu. Mədəniyyətdə millilik və beynəlmiləçilik Plan: 1. Mədəniyyətin spesifik, xüsusi və ümumi qanunları 2. Milli mədəniyyətin xüsusiyyətləri 3. Xalqın millət kimi formalaşması 4. Beynəlmiləçilik prinsiplərin mahiyyəti 5. Mədəniyyətin milli xüsusiyyətləri ilə beynəlmilə mahiyyəti arasındakı vəhdət 6. Milli hissələrin, milli xarakterlərin adət-ənənələrdə təzahür etməsi Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
14	Mövzu. Əxlaqi-siyasi mədəniyyət Plan: 1. Mədəniyyətlə şüurun nisbəti 2. XXsərdə kulturologiyanın inkişafı 3. Ümumi mədəniyyət anlayışının komponentləri 4. Siyasi mədəniyyətin strukturunu təşkil edən üsurlər 5. Siyasi davranışla siyasi mədəniyyət arasında əlaqələr Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
15	Mövzu. Azərbaycan mədəniyyətinin xaricdə tədbiqi məsələləri. Plan: 1.Azərbaycan xalqının dünya mədəniyyətində öz dəstixəti ilə seçilməsi. 2.Xalqımızın mənəvi intellektual elmi potensialı. 3.Azərbaycan mədəniyyətinin xaricdə təbliğində dövlət başçımızın xarici ölkələrə etdiyi diplomatik səfərlər. 4.İncəsənətin siyasi mənəvi və bədii təbliğatda həlledici yeri. 5.Azərbaycanın musiqi sənətinin xaricdə təbliği. 6.Azərbaycan Res. "Millətlərarası "multikulturalizm ili" haqqında. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
	Cəmi:60 saat	30s.	30 s.	

6. **XI. Fənn üzrə tələblər:** Mədəniyyət psixologiyası fənni haqqında biliklərə yiyələnən tələbə üçün cəmiyyətdə şəxsiyyətlərarası mədəni münasibətlərin şəxsiyyətin formalaşmasına təsirini müəyyənləşdirmək asanlaşır. Mədəniyyət psixologiyası haqqında müvafiq biliklərə yiyələnməklə, mədəni müxtəlifliyi, mədəniyyətin mahiyyətini, cəmiyyətin və mədəniyyətin diferensiyasını, mədəniyyətin sintetik forması:adət, ənənənin formalaşmasını şərtləndirən mexanizmlər təhlil olunmalıdır. Şəxsiyyətin formalaşmasında mədəniyyətin rolunu analiz edilməlidir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Mədəniyyət psixologiyasının aktual problemləri, əsas sahələri və tədqiqat metodları haqqında biliklər mənimsənilir;
- Mədəniyyət psixologiyasının psixoloji elmlər sistemində yeri və inkişaf tarixi mərhələlərinə dair biliklər öyrənilir;
- Milli mədəniyyət" termininin tədbiqi araşdırılır;
- Dini subkultura, peşə subkultura. Cəmiyyətin həyatında mədəniyyətin yeri öyrənilir;
- Mədəniyyət üsurləri tədqiq edilir;
- Azərbaycanın etnomədəni tarixi, maddi mədəni inkişafı haqqında məlumat mənimsənilir.

XIII. Fənn üzrə imtahan sualları

1. Mədəniyyətin mahiyyəti. Onu müəyyənləşdirmə cəhdləri
2. Sosiologiyada mədəniyyətin formalaşması
3. Filosofların, antropoloqların, tarixçilərin mədəniyyət haqqında söylədikləri fikirlər
4. D.Bidney tərəfindən mədəniyyət anlayışına aid təsəvvürlərdəki səhv cəhətləri təsnifatlandıraraq qruplaşdırması
5. Mədəniyyət probleminin prinsipial müddəaların müəyyənləşdirilməsi.
6. Cəmiyyətin və mədəniyyətin diferensiyası
7. Psixologiyada mədəniyyət anlayışı
8. Mədəni dəyərlərin inkişaf mərhələləri
9. Amerikan antropoloqları A.Kreber və K.Klakxon tərəfindən mədəniyyətə verilmiş təriflərin tipləri
10. Mədəniyyətin sosiologiyada fərqləndirilən səviyyələri
11. Mədəniyyətin prinsipləri
12. Mədəniyyət proseslərinin assimilyasiyası
13. Fəaliyyət göstərən dəyərlər
14. Yüksək əxlaqi dəyərlər, nəqli əxlaqi dəyərlər
15. Normalar və qaydalar.Adətlər
16. E.Dürkheymin normativ əxlaqi nəzəriyyəsi
17. Hüquqi dəyərlər.XXsərdə hüquqi dəyərlərin iyerarxiyası
18. Millətlər və milli birliklər arasında münasibətləri müəyyən edən hüquqi dəyərlər
19. Sosial təşkilatlar və qruplar arasında münasibətləri şərtləndirən hüquqi dəyərlər

20. Sosial təbəqələr arasındakı münasibətləri şərtləndirən dəyərlər
21. "İnsan-cəmiyyət" sistemindəki münasibətləri şərtləndirən hüquqi dəyərlər
22. Təbiət-insan münasibətlər. Mədəniyyətin əmək prosesində meydana gəlməsi
23. Təbiət və cəmiyyət arasındakı mübadilənin növləri. Mədəni landşaft
24. Müasir dövrdə global ekoloji və sosial –siyasi , mədəni problemlər, onların qruplaşdırılması və aradan qaldırılması
25. Mədəniyyətin sintetik forması. Adət, ənənə.
26. Mədəniyyət ünsürləri. "Milli mədəniyyət" termininin tədbiqi.
27. Dini subkultura, peşə subkultura. Cəmiyyətin həyatında mədəniyyətin yeri.
28. Mədəniyyətin funksiyaları. İnsan fəaliyyətinin tənzimlənməsində mədəniyyətin rolu
29. Mədəniyyətin növlər. Mədəniyyətin tarixi tipləri
30. Tolerantlıq anlayışı. Sosiomədəni tolerantlığın komponenti. Sosiomədəni həmrəyliyin tipi
31. Entiklərarası həmrəyliyin formalaşması.
32. Sosiomədəni həmrəyliyin təsnifatı. Entik həmrəyliyin əlamətləri.
33. Sosiomədəni indentivliyin və tolerantlığın formalaşması. Azərbaycanın maddi mədəniyyəti tarixi
34. Dünya mədəniyyəti: Şumer-Akkad mədəniyyəti. Qədim Misir mədəniyyəti. Hind mədəniyyəti. Çin mədəniyyəti.
35. Mədəniyyət müəssisələrinin funksiyaları. Cəmiyyətimizin mədəni inkişaf üslubu
36. "İnstitut" anlayışı. Elm mədəniyyət institutu kimi. İncəsənət mədəniyyət institutu kimi. Din mədəniyyət institutu kimi.
37. Mədəniyyətin spesifik, xüsusi və ümumi qanunları
38. Milli mədəniyyətin xüsusiyyətləri. Xalqın millət kimi formalaşması
39. Beynəlmiləçilik prinsiplərin mahiyyəti. Mədəniyyətin milli xüsusiyyətləri ilə beynəlmiləl mahiyyəti arasındakı vəhdət
40. Milli hisslərin, milli xarakterlərin adət-ənənələrdə təzahür etməsi
41. Mədəniyyətlə şüurun nisbəti. XX əsrdə kulturologiyanın inkişafı.
42. Siyasi mədəniyyətin strukturunu təşkil edən ünsürlər. Siyasi davranışla siyasi mədəniyyət arasında əlaqələr
43. Azərbaycan xalqının dünya mədəniyyətində öz dəstixəti ilə seçilməsi.
44. Xalqımızın mənəvi intellektual elmi potensialı.
45. Azərbaycan Respublikasının millətlərarası "Multikulturalizm İli" haqqında.

XIV. Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları

1. Mədəniyyətin mahiyyəti. Onu müəyyənləşdirmə cəhdləri
2. Sosiologiyada mədəniyyətin formalaşması
3. Filosofların, antropoloqların, tarixçilərin mədəniyyət haqqında söylədikləri fikirlər
4. D. Bidney tərəfindən mədəniyyət anlayışına aid təsəvvürlərdəki səhv cəhətləri təsnifatlandıraraq qruplaşdırması
5. Mədəniyyət probleminin prinsipial müddəaların müəyyənləşdirilməsi.
6. Cəmiyyətin və mədəniyyətin diferensiasiyası
7. Psixologiyada mədəniyyət anlayışı
8. Mədəni dəyərlərin inkişaf mərhələləri
9. Amerikan antropoloqları A. Kreber və K. Klakxon tərəfindən mədəniyyətə verilmiş təriflərin tipləri
10. Mədəniyyətin sosiologiyada fərqləndirilən səviyyələri
11. Mədəniyyətin prinsipləri
12. Mədəniyyət proseslərinin assimilyasiyası
13. Fəaliyyət göstərən dəyərlər
14. Yüksək əxlaqi dəyərlər, nəqli əxlaqi dəyərlər
15. Normalar və qaydalar. Adətlər

II Kollokvium sualları

1. E. Dürkheymin normativ əxlaqi nəzəriyyəsi
2. Hüquqi dəyərlər. XX əsrdə hüquqi dəyərlərin iyerarxiyası
3. Millətlər və milli birliklər arasında münasibətləri müəyyən edən hüquqi dəyərlər
4. Sosial təşkilatlar və qruplar arasında münasibətləri şərtləndirən hüquqi dəyərlər
5. Sosial təbəqələr arasındakı münasibətləri şərtləndirən dəyərlər
6. "İnsan-cəmiyyət" sistemindəki münasibətləri şərtləndirən hüquqi dəyərlər
7. Təbiət-insan münasibətlər. Mədəniyyətin əmək prosesində meydana gəlməsi
8. Təbiət və cəmiyyət arasındakı mübadilənin növləri. Mədəni landşaft
9. Müasir dövrdə global ekoloji və sosial –siyasi , mədəni problemlər, onların qruplaşdırılması və aradan qaldırılması
10. Mədəniyyətin sintetik forması. Adət, ənənə.
11. Mədəniyyət ünsürləri. "Milli mədəniyyət" termininin tədbiqi.
12. Dini subkultura, peşə subkultura. Cəmiyyətin həyatında mədəniyyətin yeri.
13. Mədəniyyətin funksiyaları. İnsan fəaliyyətinin tənzimlənməsində mədəniyyətin rolu
14. Mədəniyyətin növlər. Mədəniyyətin tarixi tipləri
15. Tolerantlıq anlayışı. Sosiomədəni tolerantlığın komponenti. Sosiomədəni həmrəyliyin tipi

Mədəniyyət psixologiyası fənninin sillabusu 050211- Psixologiya ixtisası (bakalavr proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında (protokol №01) müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi:

dos. L.Ə. Verdiyeva

Kafedra müdiri:

dos. A.X. Əliyev